

عرفان عملی

دکتر سیدیحیی یثربی

www.ketab.ir

بیت

۱۴۰۲

یثربی، یحیی، ۱۳۲۱ -

عرفان عملی / سیدیحیی یثربی. - قم: مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۹.

۶۲۰ ص. - (مؤسسه بوستان کتاب؛ ۱۹۱۱. کتاب‌های دکتر سیدیحیی یثربی؛ ۸) (فلسفه و عرفان؛ ۱۸۷. عرفان عملی؛ ۲۵)

ISBN 978-964-09-0626-2

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه به صورت زیرنویس.

نمایه.

چاپ هفتم: ۱۴۰۳.

۱. آداب طریقت. ۲. عرفان - شیعه. الف. مؤسسه بوستان کتاب. ب. عنوان.

۲۹۷/۸۴

BP ۲۸۸ / ۳ / ی ۲ ع ۴

۱۴۰۳

کتاب‌های دکتر سیدیحیی یثربی / ۸

www.ketab.ir

■ موضوع: عرفان عملی؛ ۲۵ (فلسفه و عرفان؛ ۱۸۷)

■ گروه مخاطب: تخصصی

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۱۹۱۱

مسلسل انتشار (چاپ اول و یازچاپ): ۸۶۰۲

بوستان کتاب

بوستان کتاب

عرفان عملی

- نویسنده: دکتر سیدیحیی یثربی
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: هفتم / ۱۴۰۳ • شماره کتاب: ۴ • بهای: وبسایت رسمی مؤسسه بوستان کتاب

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

❖ دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، معلم ۱۴، پلاک ۱۷، کدپستی: ۳۷۱۵۶۱۶۶۵۹، تلفن: ۰۲۵۳۱۱۵۲۶۳۲

تلفن‌های پخش: ۰۲۵۳۱۱۵۲۷۴۰ و ۰۲۵۳۱۱۵۲۷۴۱

❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهنا، تلفن ۰۲۵۳۱۱۵۱۲۵۰ و ۰۲۵۳۱۱۵۱۱۸۷

❖ فروشگاه تهران: خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۰۲۱۶۶۹۶۹۸۷۷۸

❖ فروشگاه اصفهان: خیابان حافظ، چهار راه گرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۰۳۱۳۲۲۲۰۳۷۰

❖ فروشگاه مشهد: چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۰۵۱۳۲۲۳۳۶۷۲

❖ فروشگاه رنگین کمان (کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهنا، تلفن: ۰۲۵۳۱۱۵۲۷۷۳

پست الکترونیک مؤسسه: E-mail: info@bustaneketab.ir

پایگاه اینترنتی فروش کتاب: www.bustaneketab.ir

با قدردانی از همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب و ویراستار: ابوالفضل طریقه‌دار • اصلاحات حروفنگاری: حسین محمدی • صفحه‌آرا: احمد مؤتمنی
 - نمونه‌خوانی: سیدمحمدکاظم رضوی، محمد حسینی، مرتضی عراقی و حسن سادین • کنترل نمونه‌خوانی: محمدجواد مصطفوی • بازخوانی نهایی متن: مهدی سهرابی
 - کنترل فنی صفحه‌آرایی: حسنعلی جمغزی • طراح جلد: هادی معزی • اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری
 - اداره چاپخانه: محمد فرامرزی و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.
- رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست مطالب

پیش گفتار ۱۳

بخش اول کلیات

۱۹	فصل اول: هدف سلوک
۲۰	۱. هستی شناسی عرفا
۲۰	الف - بود و نبود
۲۰	ب - درجات و مراتب نمودها
۲۱	ج - نوز کجا می رسد؟ کهنه کجا می رود؟
۲۲	۲. جایگاه انسان
۲۴	۳. ولایت و خلافت
۲۵	ضرورت ولایت و خلافت
۲۷	۴. اوصاف ولی و خلیفه حق
۲۸	فصل دوم: ریاضت
۲۸	۱. معنای ریاضت
۲۹	۲. شرایط و آداب ریاضت
۲۹	الف - پای بندی به شریعت
۳۰	ب - هوشیاری
۳۱	۳. برنامه ریاضت
۳۲	یک - برنامه عملی
۳۵	دو - اخلاق و رفتار
۴۶	فصل سوم: منازل و مقامات سیر و سلوک

۱۸۳	۱۷. راه حل مشکل ریاضت
۱۸۴	الف - جاذبه‌های فراگیر
۱۸۷	ب - جاذبه‌ها و اشاراتی در پیرامون انسان
۱۸۹	ج - داعیان و بیدارگران
۱۹۱	۱۸. یقظه (بیداری) (۱)
۱۹۸	۱۹. یقظه (۲)
۲۰۴	۲۰. یقظه (۳)
۲۱۱	۲۱. توبه
۲۲۰	۲۲. انابه
۲۳۰	۲۳. تفکر
۲۳۸	۲۴. تذکر
۲۴۵	۲۵. ریاضت(۱)
۲۴۵	الف - در مرحله آغازین سلوک و به معنای تکلیفی آن
۲۴۶	ب - ریاضت به معنای حال و مقام عرفانی
۲۵۴	۲۶. ریاضت (۲)
۲۶۰	۲۷. حزن
۲۶۸	۲۸. اخبات و تبثل
۲۷۵	۲۹. مراقبه (۱)
۲۸۳	۳۰. مراقبه (۲)
۲۹۱	۳۱. مراقبه (۳)
۲۹۷	۳۲. مراقبه (۴)
۳۰۲	۳۳. استقامت
۳۱۰	۳۴. توکل
۳۲۰	۳۵. توکل، ظهور کرامت
۳۲۷	۳۶. صبر و شکیبایی
۳۳۴	۳۷. رضا - تلوین
۳۴۰	۳۸. «وقت» یا آزمون پرواز
۳۴۵	۳۹. در تاب و تب وصال

۳۵۱	الف - همت بلند
۳۵۲	ب - جرئت و دلیری
۳۵۳	۴۰ . جلوه و جدایی
۳۶۰	۴۱ . درد دیدار
۳۶۷	۴۲ . بسط و شطح
۳۷۵	۴۳ . خلع بدن یا زایش دیگر
۳۸۱	۴۴ . وصل و دیدار
۳۸۷	۴۵ . از شوق تا اشتیاق
۳۹۵	۴۶ . باز هم از اشتیاق
۴۰۲	۴۷ . بیم فراق و فراق
۴۰۸	۴۸ . دلتنگی‌های فراق
۴۱۵	۴۹ . دو راهه بزرگ
۴۲۲	۵۰ . راندن یا خواندن معشوق
۴۲۶	نشانه‌های راندن
۴۲۹	۵۱ . راندگان
۴۳۰	میل به دنیا
۴۳۱	میل به اباحه
۴۳۲	علل راندن
۴۳۵	۵۲ . علل راندن
۴۳۵	راندن برای خواندن
۴۳۸	خواندن با راندن
۴۳۹	خواندن از جهتی و راندن از جهت دیگر
۴۴۲	۵۳ . عمومیت راندن
۴۴۷	۵۴ . خواندن عاشق
۴۴۸	۱ . حفظ رابطه
۴۵۰	۲ . پیام و نوازش
۴۵۳	۵۵ . نشانه‌های خواندن
۴۵۳	۳ . رندی

۴۵۵	۴. دوری از دعوی و کرامت
۴۵۶	۵. پشیمانی از شطح و طامات
۴۵۶	۶. فرار از مال و جاه
۴۵۷	۷. میل به گمنامی و انزوا و ملامت
۴۵۹	۵۶. بازگشت به خویشتن
۴۶۵	۵۷. بقا با حق
۴۶۷	الف - حیرت
۴۶۹	ب - عدم ایمنی از مکر یار
۴۷۱	۵۸. بی خویشی
۴۷۸	۵۹. تجرد کامل
۴۸۴	۶۰. پایان هجرت
۴۹۲	۶۱. کشاکش صفات
۵۰۰	۶۲. فنای افعالی
۵۰۷	۶۳. توحید افعالی
۵۱۲	۶۴. فنای صفات (۱)
۵۲۰	۶۵. فنای صفات (۲)
۵۲۹	۶۶. ... تا فنای ذات
۵۳۶	۶۷. فنا در ذات
۵۴۸	۶۸. سفر از حق به خلق
۵۵۵	۶۹. کمال انسانی
۵۶۲	۷۰. برات قدر
۵۶۹	نمایه
۵۷۱	آیات
۵۷۲	اعلام
۵۷۸	موضوعات
۵۹۰	اشعار

پیش گفتار

راهی‌ست راه عشق، که هیچ‌س کناره نیست

آن‌جا جز آن‌که جان بسپارند، چاره نیست

هرگه که دل به عشق دهی، خوش دمی بُود

در کار خیر، حاجت هیچ استخاره نیست

او را به چشم پاک توان دید چون هلال

هر دیده جای جلوه آن ماه‌پاره نیست

فرصت شمر طریقه رندی، که این نشان

چون راه گنج، بگر همه کس آشکاره نیست!

(حافظ)

سال‌ها پیش کتابی آموزشی در عرفان نظری نگاشتم که با همین نام در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفت. درباره عرفان عملی، چیزی نوشته بودم، جز کتابی که به سفارش یک مرکز نوشتم و در سال ۱۳۸۳ منتشر شد. این کتاب قرار بود کتاب درسی دانشگاه‌ها باشد، اما یکی - دو سال بعد به دلایلی آن را کنار گذاشتند. مدت‌ها در اندیشه آن بودم که با سلیقه خود چیزی در این باره بنویسم، اما در این کار امروز و فردا می‌کردم.

در این میان با کسی آشنا شدم که به عرفان علاقه‌مند بود (مهندس مرتضی جورابچی). به ایشان انس گرفتم. همین دوستی و رفت و آمد زمینه را برای نوشتن این کتاب فراهم آورد. از حدود دو سال پیش، نگارش این کتاب را به صورت درس‌های جداگانه آغاز کردم. روزهای دوشنبه یا جمعه در

۳- نوشته‌های دیگر، به مشکلات و مسائل پیش از سلوک انسان‌ها که در عالم عرفان بسیار مهمند، پرداخته‌اند؛ ما در این باره نیز بحث‌های مفصلی داریم که در بخش دوم این اثر، چندین فصل را به آن اختصاص داده‌ایم.

۴- در این اثر، علاوه بر بیانات معروف و رایج عرفای مشهور، از نکته‌سنجی‌های صاحب‌دلانی که رنج راه کشیده، اما چندان شناخته شده نیستند نیز، فراوان بهره گرفته‌ایم.

۵- در این اثر، نکات متعددی آورده‌ایم که دستاورد تلاش‌ها و دقت‌های این بنده ناچیز می‌باشند. این نکته‌ها در روشن کردن بسیاری از ابهامات عالم سلوک سومند خواهند بود.

به هر حال این مجموعه با این انگیزه پیشکش می‌گردد که:

- اگر درسی از بزرگان آموخته باشم، از یاد نبرم و به دیگران انتقال دهم.

- اگر به نکته‌ای رسیده باشم، به زیر خاکش نبرم.

یکی کرد در خاک گنجی نهان	بدو گفت کار آگهی کای فلان
به صد سعیش از خاک کردند دور	تو بازش به خاک اندر آری به زور؟!
اگر هوشمندی و دانشوری	نسیاید که بگذاری و بگذری
جهان بهر ما گر چه آراستند	ز ما و ما و ما چیز دگر خواستند!

(بسمل شیرازی)

با التماس دعا، خاک پای اهل‌دل: سید یحیی یثربی

تهران ۱۳۸۸/۷/۱۲ برابر ۱۵ شوال ۱۴۳۰